

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2023

22 mei 2024
Korte Elisabethstraat 11-13
3511 JG UTRECHT
T: 0302321340
E: info@arisa.nl
www.arisa.nl

INHOUDSOPGAVE

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2023	1
INHOUDSOPGAVE.....	2
1. BESTUURSVERSLAG	3
1.1. STICHTING ARISA	3
1.2. INRICHTING VAN DE JAARREKENING.....	3
Inkomsten en bestedingen	3
1.3. INHOUDELIJKE EN FINANCIËLE STRATEGIE.....	3
Liquiditeit en solvabiliteit.....	4
Risiko's en getroffen maatregelen	5
1.4. GANG VAN ZAKEN GEDURENDE HET VERSLAGJAAR	5
Resultaat	6
Baten	6
Bestedingen	7
Doelmatigheid.....	7
Bestuur en Raad van Advies.....	8
Bezoldiging directie.....	8
Personeel	8
1.5. VERWACHTINGEN VOOR 2024 EN VERDER.....	8
Financiële situatie	8
Continuïteit	10
2. JAARREKENING 2023	11
2.1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATVERDELING).....	11
2.2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023	12
2.3. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	13
Algemeen	13
Waarderingsgrondslagen en resultaatbepaling.....	13
2.4. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023.....	15
2.5. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	17
2.6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023.....	18
3. OVERIGE GEGEVENS.....	20
3.1. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT.....	21
3.2. TOEKENNING KOSTEN AAN DE PROJECTEN.....	25

1. BESTUURSVERSLAG

Dit jaarverslag betreft 2023, een jaar waarin Arisa via verschillende projecten werkte aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden in productieketens in Zuid-Azië, samen met organisaties uit de regio. Door zowel een kritische als constructieve rol te spelen richting bedrijven, draagt Arisa bij aan concrete verbeteringen voor werkenden. Dit jaarverslag geeft een overzicht van de financiële situatie van de organisatie in 2023.

1.1. STICHTING ARISA

Stichting Arisa heeft sinds 3 september 2002 als rechtsvorm de stichting en is opgericht als Vereniging Landelijke India Werkgroep op 18 augustus 1980. Op 3 februari 2019 is de naam gewijzigd in Arisa. De organisatie heeft een meerkoppig bestuur en een team met een directeur. De stichting heeft geen winstoogmerk, is in bezit van een ANBI-status en zetelt in Utrecht.

1.2. INRICHTING VAN HET JAARVERSLAG

Dit jaarverslag betreft het boekjaar 2023.

Inkomsten en bestedingen

Arisa kent in 2023 verschillende soorten inkomsten:

- Subsidies van overheid en Europese Unie
- Subsidies van particuliere fondsen
- Giften en donaties
- Overige inkomsten

In 2023 waren deze bronnen van inkomsten samen goed voor € 763.257 (€ 715.732 begroot).

Arisa besteedt haar inkomsten aan:

- Doelactiviteiten via projecten	75%
- Kosten van beheer en administratie	25%

Met de uitvoering van haar activiteiten in 2023 was een bedrag van € 776.394 aan lasten gemoeid (€ 715.499 begroot). In de toelichting op de staat van baten en lasten worden de verschillen tussen begroting en realisatie nader toegelicht.

1.3. INHOUDELIJKE EN FINANCIËLE STRATEGIE

In samenwerking met partners in Zuid-Azië, met name India en Pakistan, volgt Arisa de omstandigheden in de productie van kleding, leer, natuursteen en groentezaden. Veel productieketens van Nederlandse en Europese bedrijven kennen misstanden bij de uitvoering van uitbestede werkzaamheden in de partnerlanden. Arisa geeft prioriteit aan de positie van de meest kwetsbaren in die productieketens en werkt aan uitbanning van kinderarbeid, gedwongen arbeid en discriminatie op basis van kaste of gender. Arisa onderzoekt samen met partners in Zuid Azië arbeidsomstandigheden en spreekt bedrijven aan als misstanden in hun productieketens worden gevonden. Bedrijven dragen de

verantwoordelijkheid om schendingen in hun hele keten te voorkómen en aan te pakken. Als zij daar serieus mee aan de slag willen, gaat Arisa de dialoog en samenwerking met hen aan.

Arisa spreekt ook overheden aan op misstanden in productieketens. Overheden kunnen met beleid, toezicht en diplomatie meer doen om arbeidsomstandigheden in productieketens te verbeteren en bedrijven te bewegen om maatschappelijk verantwoord te ondernemen (MVO). Met haar eigen inkoop kan de overheid het goede voorbeeld geven door duidelijke eisen te stellen aan het naleven van mensenrechten. Arisa werkt samen met Nederlandse en wereldwijde netwerken aan bijvoorbeeld verbetering van MVO-richtlijnen en wetgeving. In 2023 werden de OECD richtlijnen voor multinationale ondernemingen over maatschappelijk verantwoord ondernemen vernieuwd.

Arisa ondersteunt partners in Zuid-Azië bij het verbeteren van de situatie van arbeiders in productieketens door bijvoorbeeld trainingen en toegang tot klachtenmechanismen. Arisa stimuleert dialoog over misstanden en risico's in de productieketens tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties en vakbonden.

Voor het vergroten van de impact van de activiteiten is een duurzame financiële strategie belangrijk. Arisa is vrijwel volledig afhankelijk van projectsubsidies. In 2023 komt het grootste deel van de subsidies direct of indirect van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, via verschillende projecten. Een project met geld van de Europese Commissie liep af in 2023 en de Duitse organisatie Brot für die Welt financiert een nieuw project gericht op het aanpakken van kastendiscriminatie in productieketens. Verder is er in 2023 een bedrag van € 5.568 aan giften en donaties ontvangen. De komende jaren is de financiële strategie van Arisa erop gericht meer andere donoren te interesseren voor ons werk. Het is in 2023 helaas niet gelukt het stichtingsvermogen verder te versterken. We hebben te maken met een beperkt negatief resultaat waarvoor we algemene reserves moeten aanspreken.

Voor 2024 zijn toezeggingen gerealiseerd voor ongeveer 90% van de begroting via de verschillende meerjarige projectsubsidies. De continuïteit lijkt daarmee voor de komende periode veiliggesteld. Wel loopt een belangrijk programma (Work: No Child's Business) in 2024 af, waardoor er op het gebied van fondsenwerving een belangrijke taak ligt.

Liquiditeit en solvabiliteit

De liquiditeitspositie van Arisa is eind 2023 ruim voldoende om aan lopende verplichtingen te voldoen. In de eerste maanden van 2024 verwachten we zowel laatste betalingen van afgeronde projecten als voorschotten voor nieuwe projecten waardoor de liquiditeitspositie verder zal verbeteren.

De solvabiliteitspositie, het stichtingsvermogen ten opzichte van het totale vermogen, is 32 % en is iets afgenomen in vergelijking met 2022. Arisa streeft naar een stichtingsvermogen van minimaal € 250.000, een bedrag dat nodig is om gedurende zes maanden de vaste lasten van de organisatie te kunnen dekken.

Risico's en getroffen maatregelen

Arisa heeft in 2019 een risico-inventarisatie gedaan en maatregelen getroffen om de risico's zo klein mogelijk te houden. Deze risicomatrix is in 2023 geactualiseerd na gesprekken met het bestuur en het team.

Arisa is een stichting met een klein personeelsbestand. Een risico voor de continuïteit van de activiteiten is het wegvallen van personeelsleden. Hiervoor is een ziekteverzuimverzekering afgesloten, waarmee na dertien weken vervanging geregeld kan worden. Daarnaast zijn medewerkers goed op de hoogte van elkaars werk, waardoor taken kunnen worden overgenomen zodat de werkzaamheden van de organisatie voortgezet kunnen worden.

Een andere risico voor Arisa is de afhankelijkheid van projectfinanciering, ook voor de dekking van de vaste lasten. Er is geen organisatiefinanciering om vaste lasten te dekken. Arisa probeert dit risico te verkleinen door voldoende meerjarige projectaanvragen te realiseren ter dekking van personele en andere vaste lasten. Projecten worden gerealiseerd met vast personeel en pas als deze vaste personeelskosten gedekt zijn worden extra personeelsinvesteringen gedaan.

1.4. GANG VAN ZAKEN GEDURENDE HET VERSLAGJAAR

	Realisatie 2023	Begroting 2023
	€	€
Subsidies overheid	638.455	548.232
Subsidie Europese Unie	11.407	14.000
Bijdrage Brot für die Welt	100.633	87.500
Bijdrage overige particuliere fondsen	3.555	50.000
Giften en donaties	5.568	6.000
Rente en beleggingen	3.639	0
Overige inkomsten	0	10.000
Totale baten	763.257	715.732
Personeelskosten	561.934	566.499
Activiteitskosten	142.504	80.000
Kantoor- en algemene kosten	71.956	69.000
Totale lasten	776.394	715.499
Mutatie stichtingsvermogen	-13.137	233

Resultaat

Het resultaat over 2023 bedraagt € -13.137. Dit bedrag wordt onttrokken aan het stichtingsvermogen dat hiermee € 116.959 bedraagt. Een reden voor het negatieve resultaat is het feit dat personeelskosten gestegen zijn door CAO verhogingen, terwijl de dagtarieven binnen de projecten gelijk gebleven zijn. De personeelskosten zijn wel binnen de algemene begroting gebleven, maar zijn niet volledig gedekt door de personeelskosten in de projectbegrotingen en hebben daarom deels gedrukt op de overhead. De activiteitenkosten zijn weliswaar hoger dan begroot, maar die worden volledig gedekt uit de projecten.

Baten

Het totaal aan baten (€ 762.357) was in 2023 € 47.525 hoger dan begroot. Dit komt vooral doordat er meer financiële middelen beschikbaar kwamen voor extra activiteitenkosten, uitgevoerd door partnerorganisaties in Zuid-Azië op verzoek van Arisa.

In 2023 heeft Arisa subsidie mogen ontvangen voor de volgende projecten:

Financier	Naam project	Looptijd	Sector	Activiteiten	Realisatie 2023
Ministerie van Buitenlandse Zaken via Hivos	Work: No Child's Business	1 juli 2019 – 31 december 2024	Natuursteen Kleding en textiel	Ondersteuning programma in India Onderzoek Lobby & advocacy Dialogo bedrijven	€ 334.161
Ministerie van Buitenlandse Zaken via SOMO	In kader van SP Fair Green and Global	1 januari 2023 – 31 december 2023	Kleding en textiel, Leer	Onderzoek Lobby & advocacy	€ 53.041
Ministerie van Buitenlandse Zaken via Schone Kleren Campagne	In kader van SP Fair Green and Global	1 januari 2023 – 31 december 2023	Kleding en textiel	Urgent appeals Lobby & advocacy Onderzoek	€ 15.050
RVO Fonds Bestrijding Kinderarbeid via Natuursteenbedrijf Arte	Granite sector: creating a child labour free zone in Ballikurava, Andhra Pradesh	1 mei 2020 – 30 april 2025	Natuursteen	Ondersteuning stakeholders India Onderzoek Dialogo bedrijven	€ 25.488
RVO Fonds Verantwoord Ondernemen	Factory Support Programme, improving working conditions in the garment sector in Tamil Nadu, India	1 september 2020 – 29 februari 2024	Kleding en textiel	Trainingsprogramma fabrieken en spinnerijen Sociale dialoog Dialogo bedrijven	€ 70.069
RVO Fonds Verantwoord Ondernemen via natuursteenbedrijf Jetstone	Natural stone sustainability programme India	1 september 2020 - 31 augustus 2025	Natuursteen	Dialogo bedrijven, Ondersteuning stakeholders India	€ 32.534
RVO Fonds Bestrijding Kinderarbeid via groentezaadbedrijf BASF	Wage Improvement in Hybrid Seed (WISH)	12 augustus 2021 - 31 december 2025	Groentezaad	Risk assessment kinderarbeid en betaling minimumloon.	€ 35.773

RVO Sectorale Samenwerking	Implementatie natuursteen-convenant TruStone	1 januari 2023 – 30 september 2024	Natuursteen	Deelname Trustone	€ 72.340
	Extra aanvraag Trustone			Contacten stakeholders India Risk assessments productielanden Uitbreiding Europa	
Europese Commissie, Ministerie van Buitenlandse Zaken via SOMO	Together for Decent Leather	1 april 2020 – 31 maart 2023	Leer	Onderzoek Dialogo bedrijven Lobby & advocacy	€ 11.407
Brot für die Welt	Addressing caste in global supply chains, Research and advocacy	1 januari 2023– 31 december 2024	Cross-sectoraal kleding, natuursteen	Onderzoek Dialogo met bedrijven Training CSOs/TUs Lobby & Advocacy	€ 100.633

De bedragen in deze tabel betreffen uitsluitend de realisaties per project. Omdat de overige baten en lasten niet in deze tabel zijn opgenomen sluit deze tabel niet één op één aan met de staat van baten en lasten.

Naast de baten voor projectactiviteiten van Arisa beheert Arisa ook verschillende bijdragen voor partners in India. Zo beheert Arisa een klein bedrag aan financiële middelen afkomstig van de natuursteenbedrijven Brachot en London Stone voor ondersteuning van de Child Labour Free Zone in Budhpura, met een looptijd tot december 2023. Deze bijdrage komt volledig ten goede aan de lokale organisatie Manjari. Binnen het Work: No Child's Business programma beheert Arisa de fondsen voor lokale partners ARAVALI en Manjari. Het Factory Support programma wordt gefinancierd door zowel RVO als door acht deelnemende kledingbedrijven. Zij leveren een financiële bijdrage die Arisa doorgeeft aan de partner die in Tamil Nadu, India trainingen uitvoert. Deze bijdragen zijn niet opgenomen als baten van Arisa, maar lopen via de balans, deze stroom heeft dus geen effect op de resultatenrekening. In 2023 betrof dit een totaalbedrag van € 482.757.

Bestedingen

De totale lasten (€ 776.934) waren hoger dan begroot, een verschil van € 60.895. Dit komt doordat er meer financiële middelen beschikbaar kwamen voor extra activiteitenkosten, uitgevoerd door partnerorganisaties in Zuid-Azië op verzoek van Arisa, zoals hierboven al aangegeven.

Doelmatigheid

Arisa besteedt vrijwel alle baten aan projectactiviteiten. Op de giften en donaties na zijn alle baten geormerkt voor projecten. De overheadkosten hebben vooral betrekking op de projectactiviteiten. Een verslag van de belangrijkste ontwikkelingen en bereikte resultaten in 2023 is opgenomen in de inhoudelijke verslaglegging van de projecten voor de betreffende donoren en in het inhoudelijke jaarverslag 2023.

Bestuur en Raad van Advies

Arisa is een stichting met een bestuur. In 2023 zijn twee leden van het bestuur afgetreden: Martin Blauwhoff (penningmeester) en Simon Boddeüs (algemeen lid). Op 31 december 2023 bestond het bestuur uit de volgende leden: Karen Kammeraat (voorzitter), Dominic Terberg (penningmeester) en Gloria Kok (algemeen lid).

Naast het bestuur is er een Raad van Advies, die per 31 december 2023 uit drie leden bestaat en het team en het bestuur ondersteunt in de bepaling van strategie en beleid van de stichting. De leden van het bestuur en de Raad van Advies ontvangen geen bezoldiging maar uitsluitend een vergoeding voor de werkelijk gemaakte kosten. In 2023 is een bedrag van € 769 uitgegeven aan reis- en vergaderkosten van het bestuur en de Raad van Advies.

Bezoldiging directie

Arisa volgt bij de bezoldiging van haar directie de CAO Sociaal Werk. In 2023 bedroeg de bezoldiging van Sandra Claassen als directeur € 110.838. Dit bedrag bestaat uit brutosalaris, individueel keuzebudget, sociale verzekeringslasten en werkgeversdeel pensioenlasten. De totale bezoldiging blijft daarmee volledig binnen de daarvoor geldende richtlijnen.

Personeel

Gedurende het boekjaar 2023 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers 8 (7,4 fte). Het personeel wordt beloond conform de CAO Sociaal Werk. De totale salarissom (salarissen, sociale lasten en werkgeversdeel pensioenpremie) inclusief directie bedroeg in 2023 € 519.180 en bleef daarmee binnen het begrotingsbedrag van € 525.000.

1.5. VERWACHTINGEN VOOR 2024 EN VERDER

Arisa blijft werken aan het verbeteren van arbeidsomstandigheden in productieketens in Zuid-Azië. In 2023 is verder gewerkt aan de verbreding van het werk naar andere Zuid-Aziatische landen zoals Pakistan en Bangladesh. Er zijn onderzoeken uitgezet in Pakistan en er zijn plannen om ook in Sri Lanka contacten op te bouwen.

In Nederland en Europa blijft Arisa betrokken bij verschillende netwerken en allianties. Arisa is onder andere actief lid van de Stop Kinderarbeid Coalitie, Schone Kleren Campagne, MVO Platform, Breed Mensenrechten Overleg en het International Dalit Solidarity Network. Zo wordt ook vanuit hier bijgedragen aan de verbetering van mensenrechten in productieketens. Samenwerking op nationaal en Europees niveau, met name op het gebied van lobby en advocacy is een belangrijk middel voor de organisatie om de beoogde veranderingen te bewerkstelligen.

Financiële situatie

De baten en lasten in de begroting 2024 zijn hoger dan die in de realisatie 2023. In 2024 voorzien we de voortzetting van veel projecten vanuit 2023 en de start van een aantal nieuwe projecten.

Begroting 2024 met vergelijkende cijfers 2023

Baten	<i>Begroot 2024</i>	<i>Resultaat 2023</i>
Subsidies van overheden	662.135	638.455
Subsidie Europese Unie		11.407
Bijdrage Brot für die Welt	80.000	100.633
Bijdragen overige particuliere fondsen	100.000	3.555
Giften en donaties	5.000	5.568
Rente en beleggingen	800	3.639
Totale baten	847.935	763.257
Lasten		
Personeelskosten	593.984	561.934
Activiteitenkosten	160.000	142.504
Kantoor- en algemene kosten	88.000	71.956
Totale lasten	841.984	776.394
Begrotingsresultaat	5.951	-13.137

In 2024 zal de begroting naar verwachting volledig worden gedekt door projectsubsidies en verwachte giften en donaties. Een groot deel van de projecten uit 2024 loopt door tot 2025. Omdat voor projecten uit 2023 die doorlopen tot in 2024 en verder al bijdragen ontvangen zijn, heeft Arisa deze als vooruit ontvangen subsidies in de balans opgenomen.

De komende jaren wil Arisa geleidelijk haar stichtingsvermogen versterken, om zo de solvabiliteitspositie te verbeteren en een buffer op te bouwen om doorlopende kosten te kunnen opvangen die niet door projecten gedekt zijn. Hoewel geen winst wordt beoogd, is het van belang een buffer te hebben om gedurende een aantal maanden de vaste lasten van de organisatie te kunnen dekken.

Continuïteit

Zoals vermeld in de algemene toelichting op de jaarrekening is deze samen met dit bestuursverslag opgesteld op basis van het uitgangspunt van continuïteit. Op de datum van de jaarrekening is de begroting voor 2024 grotendeels gedekt en een aantal toezeggingen loopt door tot 2025. Daarmee lijkt de continuïteit van de organisatie in de komende periode verzekerd.

Utrecht, 22 mei 2024

ValidSigned door K. Kammeraat
op 23-05-2024

K. Kammeraat
Voorzitter

ValidSigned door D.C.M. Terberg
op 27-05-2024

D.C.M. Terberg
Penningmeester

ValidSigned door G.M.H. Kok
op 22-05-2024

G.M.H. Kok
Algemeen bestuurslid

2. JAARREKENING 2023

2.1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (NA RESULTAATVERDELING)

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
VASTE ACTIVA		
Inventaris	11.329	5.643
FINANCIËLE ACTIVA		
Effecten	17.774	15.903
<i>Flottende activa</i>		
Vorderingen	95.045	87.067
Liquide middelen	237.393	379.124
Totaal activa	361.541	487.737
PASSIVA		
Stichtingsvermogen	116.959	130.097
<i>Kortlopende schulden</i>		
Vooruitontvangen subsidies	103.408	130.624
Belastingen	37.534	50.633
Pensioenen	6.670	6.297
Crediteuren	11.841	13.980
Ontvangen gelden Indiase partners	59.071	131.946
Overlopende passiva	26.058	24.160
Totaal passiva	361.541	487.737

2.2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
BATEN			
Subsidies overheid	638.455	548.232	695.434
Subsidie Europese Unie	11.407	14.000	48.248
Bijdrage Brot für die Welt	100.633	87.500	0
Bijdrage particuliere fondsen	3.555	50.000	8.750
Giften en donaties	5.568	6.000	6.416
Rente en beleggingen	3.639	0	-2.578
Overige inkomsten	0	10.000	5.721
Totaal baten	763.257	715.732	761.991
LASTEN			
Personeelskosten	561.934	566.499	573.577
Activiteitenkosten	142.504	80.000	111.972
Kantoor- en algemene kosten	71.956	69.000	60.517
Totaal lasten	776.394	715.499	746.066
Resultaat	-13.137	233	15.925

Resultaatverdeling

Het resultaat per 31-12-2023 van -13.137 is onttrokken aan het stichtingsvermogen.

2.3. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Dit financieel jaarverslag omvat de financiële gegevens van de Stichting Arisa. Het boekjaar 2023 is gelijk aan het kalenderjaar 2023. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met richtlijn C1 voor kleine organisaties zonder winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Waarderingsgrondslagen en resultaatbepaling

1 Materiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen aanschafprijs, verminderd met de daarover berekende lineaire afschrijvingen op basis van de verwachte economische levensduur. Alle overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

2 Effecten

De effecten (ASN duurzaam mixfonds) zijn gewaardeerd tegen de beurswaarde op balansdatum.

3 Vorderingen

De vorderingen bestaan voornamelijk uit nog te ontvangen subsidies.

4 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden bestaan uit vooruit ontvangen subsidies, nog te betalen belastingen, crediteuren, gelden bestemd voor Zuid-Aziatische partners die al wel ontvangen zijn maar nog niet zijn overgemaakt, nog te betalen kosten en reserveringen voor saldi verlof en loopbaanbudget voor het personeel.

5 Baten

Baten die gedurende het verslagjaar worden ontvangen of baten die zijn toegezegd, worden aan het verslagjaar toegerekend als de daarmee verband houdende activiteiten hebben plaatsgevonden en kosten zijn gemaakt.

Voor de meeste projecten en opdrachten wordt gewerkt met uur- en dagtarieven. Deze tarieven zijn gebaseerd op de volgende verdeling: 75% salariskosten en 25% overheadkosten (aansturing, administratieve ondersteuning en kantoorkosten).

6 Financiële baten en lasten

Rentebaten en -lasten op spaargelden en reële waardeinstijgingen of -dalingen van effecten voor zover deze in het resultaat worden verantwoord, worden opgenomen onder baten, ook als het resultaat negatief is.

7 Pensioenkosten

De pensioenregeling van de medewerkers is sinds 1 januari 2020 ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegd pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

8 Afschrijving en liquide middelen

We hanteren de minimale wettelijke termijnen voor afschrijving. ICT wordt in vijf jaar afgeschreven.

De liquide middelen staan volledig en onmiddellijk ter beschikking van de stichting.

2.4. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Materiële vaste activa		
<i>Inventaris</i>		
Boekwaarde januari 2022	5.643	6.080
bij: investering	8.696	1.987
af: Afschrijving 2023	3.010	2.424
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>11.329</u>	<u>5.643</u>
 <i>Effecten</i>		
ASN Beleggingsrekening, 172,3163 aandelen ASN		
Mixfonds	<u>17.774</u>	<u>15.903</u>
	17.774	15.903
 Vlottende activa		
Nog te ontvangen subsidies	73.588	79.793
Waarborgsommen	5.305	5.305
Vooruitbetaalde kosten	368	1.950
Diverse te ontvangen posten	1.060	19
Vooruitbetaald aan Indiase partners	<u>14.724</u>	<u>0</u>
	95.045	87.067
 <i>Liquide middelen</i>		
Banken	237.393	379.124

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
<i>Stichtingsvermogen</i>		
Stand per 1 januari	130.097	114.172
Mutatie: exploitatieresultaat	-13.138	15.925
Stand per 31 december	116.959	130.097
 <i>Kortlopende schulden</i>		
 <i>Vooruitontvangen subsidies</i>		
Project Hivos - WNCB	57.571	32.283
Project Arte - graniet II (RVO)	0	10.206
Project Hivos - kleding Zuid-India II (RVO)	7.629	59.824
Project BASF - WISH (RVO)	5.280	0
Project RVO Trustone extra	32.928	0
Project EU - Decent Leather	0	7.311
Project Brot für die Welt	0	21.000
	<u>103.408</u>	<u>130.624</u>
 Belastingen		
BTW 21% af te dragen	0	12.134
Loonheffing en premie reparatie WW	37.534	38.499
	<u>37.534</u>	<u>50.633</u>
 Pensioenen		
	6.670	6.297
Crediteuren	11.841	13.980
 Ontvangen gelden Indiase partners		
	59.071	131.946
 <i>Overlopende passiva</i>		
Nog te betalen kosten	5.902	5.883
Saldi nog op te nemen verlofuren	12.713	12.862
Loopbaanbudget	7.443	5.415
	<u>26.058</u>	<u>24.160</u>

2.5. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

1 Huurverplichting

De stichting had in 2023 een huurovereenkomst welke liep tot 1 februari 2024, deze is per deze datum stilzwijgend verlengd tot 1 februari 2029. Het hieruit voortvloeiende jaarlijkse bedrag van met derden aangegane huurverplichtingen van onroerende zaken is (12 x 2.169,27 =) € 26.031.24. De resterende looptijd van het contract vanaf 1 januari 2024 is 5 jaar en 1 maand. De hieruit voortvloeiende huurverplichting is:

Per maand	2.169
Binnen één jaar	26.031
Tussen één jaar en vijf jaar	104.125
Na meer dan vijf jaar	2.169
<hr/>	
Totaal	132.325

2 Printer/kopieerapparaat

De stichting had tot en met 31 maart 2023 een leasecontract met Veenman. Dit contract is niet meer verlengd, na afloop is een refurbished kopieermachine aangeschaft, met een onderhoudscontract bij Sharp voor 72 maanden (à € 13,50 per maand, exclusief BTW) vanaf 1 april 2023 tot en met 31 maart 2029.

2.6. TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
BATEN			
Inkomsten projecten			
Subsidies ministerie van Buitenlandse Zaken	402.252	343.232	495.653
Subsidies Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	236.203	205.000	199.781
Subsidie Europese Unie	11.407	14.000	48.248
Bijdrage Brot für die Welt	100.633	87.500	0
Bijdragen overige particuliere fondsen	3.555	50.000	0
Bijdrage SER	0	0	8.750
Rente en beleggingen	3.639	0	-2.578
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	757.689	699.732	749.854
 <i>Algemene inkomsten</i>			
Giften en donaties	5.568	6.000	6.416
Overige inkomsten	0	10.000	5.721
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	5.568	16.000	12.137

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
LASTEN			
Personeelslasten			
<i>Salarislasten</i>			
Salarissen (IKB en bruto loon)	408.805	407.548	418.280
Sociale lasten	69.996	62.840	67.318
Pensioenpremie	40.379	54.611	43.891
Subtotaal	519.180	524.999	529.489
<i>Overige personeelskosten</i>			
Vorming en opleiding	17.287	7.000	6.696
Reiskosten personeel	6.676	10.000	7.062
Thuiswerkvergoeding	1.043	1.500	1.225
Saldi vakantiedagen	-149	0	10.332
Overige personeelskosten	17.897	23.000	15.273
Uitbesteed werk	0	0	3.500
Subtotaal	42.754	41.500	44.088
Totaal	561.934	566.499	573.577
Activiteitenkosten			
Reiskosten projecten	19.101	25.000	30.206
Onderzoeks- en activiteitenkosten projecten	123.403	55.000	81.766
	142.504	80.000	111.972
Algemene kosten			
Huisvestingslasten	34.025	32.000	28.280
Automatiseringskosten	1.415	4.000	1.310
Bureaunkosten	5.028	8.000	8.660
Publiciteit communicatie en fondsenwerving	3.601	5.000	3.823
Bestuurs- en stichtingskosten	769	1.000	593
Administratiekosten	2.366	2.500	1.704
Kosten betalingsverkeer	1.293	1.500	1.486
Afschrijvingskosten	3.010	3.000	2.113
Accountantskosten	20.449	12.000	12.548
	71.956	69.000	60.517

STICHTING ARISA
UTRECHT

JAARREKENING 2023

Het bestuur
22 mei 2024

ValidSigned door K. Kammeraat
op 23-05-2024

K. Kammeraat
Voorzitter

ValidSigned door D.C.M. Terberg
op 27-05-2024

D.C.M. Terberg
Penningmeester

ValidSigned door G.M.H. Kok
op 22-05-2024

G.M.H. Kok
Algemeen bestuurslid

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1. CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Arisa

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de in dit jaarverslag op pagina 11 tot en met 20 opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting Arisa te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Arisa op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de richtlijn C1 voor kleine organisaties zonder winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1) de balans per 31 december 2023;
- 2) de staat van baten en lasten over 2023; en
- 3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Arisa zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiele afwijkingen bevat.

Utrechtseweg 51
1213 TL Hilversum
T 035 623 98 19

Jan Willem Brouwersstraat 16-1
1071 LJ Amsterdam
T 020 379 26 00

BTW NL8175.87.822.B.01
KVK 32053904
BANK NL19 RABO 0114 1665 79
www.kamphuisberghuizen.nl

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met de richtlijn C1 voor kleine organisaties zonder winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de richtlijn C1 voor kleine organisaties zonder winststreven uit de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Hilversum, 22 mei 2024

KAMPHUIS & BERGHUIZEN

Accountants/Belastingadviseurs

Valid Signed door Lysanne Zegwaard
op 22-05-2024

L. Zegwaard AA

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

3.2. TOEKENNING KOSTEN AAN DE PROJECTEN

In onderstaande tabel zijn de kosten per project gesplitst naar personeelslasten, activiteitenkosten en algemene kosten.

Projecten	Personeelslasten	Activiteitenkosten	Algemene kosten	Totaal
Work: No Child's Business	246.020	60.667	27.306	333.993
SOMO: In kader van SP Fair Green and Global	32.558	17.316	3.134	53.008
SKC: In kader van SP Fair Green and Global	14.763	14	1.410	16.187
Granite sector: creating a child labour free zone in Ballikurava, Andhra Pradesh	23.062	200	2.203	25.465
Factory Support Programme, improving working conditions in the garment sector in Tamil Nadu, India	47.361	18.004	4.657	70.022
Natural stone sustainability programme India	28.967	771	2.767	32.505
Wage Improvement in Hybrid Seed (WISH)	28.129	4.841	2.774	35.744
Implementatie natuursteen-convenant TruStone	33.595	17.467	3.209	54.271
Extra aanvraag Trustone	10.813	6.172	1.040	18.025
Together for Decent Leather	6.038	3.375	1.263	10.676
Addressing caste in global supply chains, Research and advocacy	77.491	10.155	12.987	100.633
				0
Subtotaal projecten	548.797	138.982	62.750	750.529
Arisa	13.138	3.522	9.207	25.867
Totaal	561.935	142.504	71.957	776.396